

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი (2024 წლის სამეცნიერო და სხვა საქმიანობის ანგარიში)

2024 წელს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტში გრძელდებოდა და დასრულდა მუშაობა „სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობის“ პროგრამით დაფინანსებულ ხუთწლიან სამეცნიერო-კვლევით პროექტზე - „საქართველოს საზღვრები“ (ხელმძღვანელი, ისტორიის დოქტორი გიორგი ჭეიშვილი). პროექტის ერთ-ერთი მიმართულების დაგეგმილი თემის: „ქართველი ხალხის ეთნო-კულტურული ურთიერთობები ისტორიული ალბანეთისა და თანამედროვე აზერბაიჯანის მოსახლეობასთან“ - შესასრულებლად, მოეწყო საველე-ეთნოგრაფიული ექსპედიცია ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში. საველე სამუშაოები ჩატარდა სოფლებში: მაწიმი, რაჭისუბანი, არემფერანი, აფენი, ხიზაბავრა, ზემო ხიზა, სამთაწყარო; ასევე, მიმართულების - „საქართველოს საზღვრები XIX-XXI საუკუნეებში,“ თემის: „კულტურული მემკვიდრეობის ეთნიკური კუთვნილების საკითხი საქართველოს ჩრდილოეთ საზღვრებზე“ - შესასრულებლად, კერძოდ: კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დასათვალიერებლად და მათ შესახებ ინფორმაციის ადგილზე მოსამიებლად, მოეწყო ექსპედიცია ახმეტის მუნიციპალიტეტში. საკვლევი მასალა მოპოვებული იქნა სოფლებში: ომალო, ილურთა, დოჭუ, ბოჭორმა, ჭილო, დართლო, კვავლო, დანო, ჭემო, ფარსმა, გირევი.

ექსპედიციების დროს მოპოვებული ახალი მასალა დამუშავდა და გამოყენებული იქნა წლიურ ნაშრომებში.

ინსტიტუტის ბაზაზე შესრულდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტით დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები: 1) მორფოლოგიური და გენეტიკური პოლიმორფიზმი სამეგრელოს გვარსახელების მიხედვით (FR-22-1932, 2023-2025 წწ., ხელმძღვანელი დავით ჭითანავა); 2) საზოგადოება, მკურნალი, პაციენტი: ტრადიციული ქართული სამედიცინო სისტემის სოციოკულტურული ასპექტები და თანამედროვეობა (FR-19-8876, 2020-2024 წწ., ხელმძღვანელი ნინო მინდაძე); 3) უცხოური კაპიტალი საქართველოში და დახმარების საერთაშორისო ორგანიზაციები XX საუკუნის პირველ მესამედში (FR-21-7848, 2022-2025 წწ., ხელმძღვანელი არჩილ კობრეიძე); 4) „რუსეთ-უკრაინის ომი და საქართველო: გლობალური და რეგიონალური კრიზისის ლოკალური შედეგები“ (FR-23-2282, 2024-2026 წწ., ხელმძღვანელი გიორგი ჭეიშვილი); 5) „თავის ქალას ხელოვნური დეფორმაციის კულტურული ფენომენის შესწავლა სამხრეთ კავკასიაში: ანთროპოლოგიური და გენეტიკური კვლევა, ბრინჯაოს ხანიდან ადრე შუა საუკუნეებამდე“ (FR-23-17430, 2024-2026 წწ., ხელმძღვანელი ჰარალდ რინგბაუერი); 6) ეროვნულ-განმათავისუფლებელი და ანტისაბჭოთა მოძრაობა კავკასიასა და აღმოსავლეთ ევროპაში (ეძღვნება 1924 წლის აჯანყების 100 წლისთავს) (CS-II-24-036, 2024-2025 წწ., ხელმძღვანელი გიორგი ჭეიშვილი).

2024 წელს ინსტიტუტის 23 მეცნიერმა მონაწილეობა მიიღო ეროვნულ და საერთაშორისო სამეცნიერო პროექტებში, რომლებიც ფინანსდებოდა სხვადასხვა ფონდის (შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი; საქართველოს საპატრიარქოს ქართველოლოგიური კვლევების ცენტრი; საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო) მიერ სხვა ორგანიზაციების (თსუ; კავკასიის ხალთა საერთაშორისო სამეცნიერო-კვლევითი

ინსტიტუტი; კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი; სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; კავკასიის უნივერსიტეტი; საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, ცხუმ-აფხაზეთი მეცნიერებათა აკადემია, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია) ბაზაზე.

2024 წელს ინსტიტუტის თანამშრომელთა ავტორობით და თანაავტორობით გამოქვეყნდა 78 ნაშრომი (მონოგრაფია/წიგნი/სტატია), მათგან 19 უცხო ენაზე (15 საზღვარგარეთ); ინსტიტუტის თანამშრომლების მიერ სამეცნიერო ფორუმებზე წაკითხული იქნა 119 მოხსენება (97 - საქართველოში, 22 - უცხოეთში).

აღსანიშნავია, რომ ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტში და მისი ორგანიზებით 2024 წელს ჩატარდა სამეცნიერო კონფერენციები:

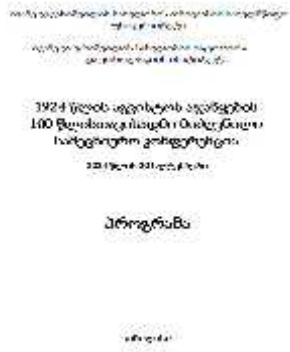
20 სექტემბერი - 1924 წლის აგვისტოს აჯანყების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია. კონფერენციის ორგანიზატორი იყო ინსტიტუტის ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილება და მის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს ქართველმა მეცნიერებმა სხვადასხვა სასწავლო-სამეცნიერო დაწესებულებებიდან. სულ წარმოდგენილი იყო 10 მოხსენება.

3-5 ოქტომბერი - საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ეროვნულ-განმათავისუფლებელი და ანტისაბჭოთა მოძრაობა კავლასიასა და აღმოსავლეთ ცენტრალურ ევროპაში,“ მიეძღვნა 1924 წლის აჯანყების 100 წლისთავს. ორგანიზატორები: თსუ ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, სომხეთის რესპუბლიკის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტი, პოლონეთის მიეროშევსკის ცენტრი. კონფერენცია ჩატარდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით (გრანტი - CS-II-24-036).

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს ცნობილმა ქართველმა და უცხოელმა მეცნიერებმა, ასევე, ახალგაზრდა მკვლევრებმა 8 ქვეყნის (საქართველო, პოლონეთი, ფინეთი, სომხეთი, აზერბაიჯანი, ლიეტუვა, საფრანგეთი, ინგლისი) წამყვანი სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრებიდან. სულ წამოდგენილი იყო 27 მოხსენება (ქართულ და ინგლისურ ენებზე). ასევე, დაიბეჭდა კონფერენციის მოხსენებათა თეზისები: ISBN 978-9941-36-267-5

20 დეკემბერი - ინსტიტუტის შუა საუკუნეების საქართველოს ისტორიისა და წყაროთმცოდნეობის განყოფილების ყოველწლიური სამეცნიერო კონფერენცია მიძღვნილი წმინდა ქეთევან დედოფლის წამებიდან 400 წლისთავისადმი. კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს ქართველმა მეცნიერებმა სხვადასხვა სასწავლო-სამეცნიერო დაწესებულებებიდან. სულ წარმოდგენილი იყო 13 მოხსენება.

დაიბეჭდა კონფერენციის მოხსენებათა მოკლე შინაარსები, ISBN 978-9941-33-941-7 და DOI:10.52340/9789941336850

2024 წელს ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტმა გამოსცა პერიოდული გამოცემები: „ქრონოსი“ N 5; „ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“ N 28; „კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული“ XXIV; „მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის“ V (31); „ქართული წყაროთმცოდნეობა“ XXVI.

გარდა სამეცნიერო გეგმით გათვალისწინებული სამუშაოებისა, მიმდინარე წელს ინსტიტუტმა განახორციელა სხვა საქმიანობაც, რისი აღნიშვნაც მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია.

2024 წელს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში მიმდინარეობდა შემდეგი ტიპის სამუშაოები:

➤ **ახალი ერთეულების მიღება:**

მიმდინარე წელს ბიბლიოთეკაში შემოსული ახალი ერთეულები განაწილდა შემდეგ ფონდებში:

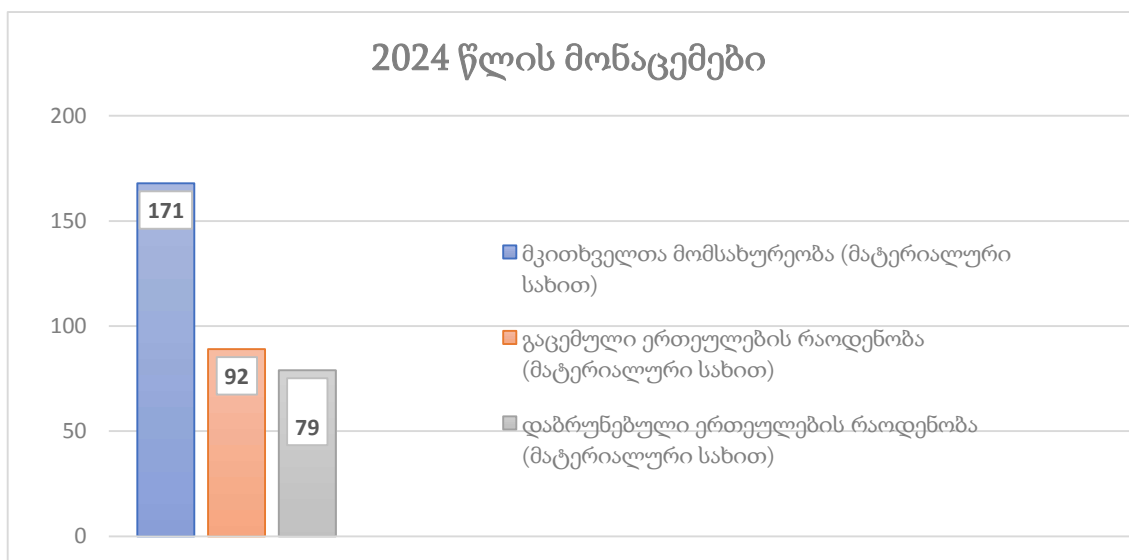
-) ქართულენოვანი წიგნები.
-) ქართულენოვანი პერიოდული გამოცემები.
-) ევროპულენოვანი წიგნები.
-) ენციკლოპედია და ლექსიკონები.
-) ატლასები და რუკები.

➤ **კატალოგიზაცია:**

ბიბლიოთეკის ფონდებში 2024 წელს შემოსული ყველა ახალი ერთეულის მონაცემი შევიდა საინვენტარო ნუსხა-კატალოგში და ერთეულები დამუშავდა ტექნიკური თვალსაზრისით.

➤ **მკითხველთა მომსახურება:**

2024 წელს საბიბლიოთეკო ფონდების წლიურმა მოძრაობამ შეადგინა 171 ერთეული; მკითხველზე გაიცა 92 ერთეული; ბიბლიოთეკაში დაბრუნდა 79 ერთეული.

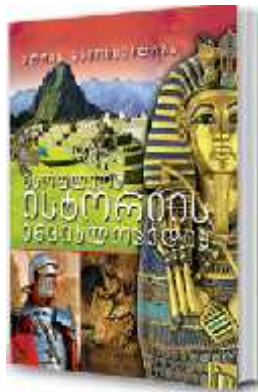

➤ **ინფრასტრუქტურის განახლება:**

ინსტიტუტმა, ბიბლიოთეკის მზარდი წიგნადი ფონდების განსათავსებლად, შეიძინა სპეციალური კარადები და საბიბლიოთეკო საფონდო თაროები.

- 2024 წლის ბოლოს წლის ყველაზე აქტიური მკითხველი - სალომე ოქრუაშვილი - დაჯილდოვდა სასაჩუქრე გამოცემით - „მსოფლიოს ისტორიის ენციკლოპედია“, გამომცემლობა „ელფი“, თბ., 2016.

ინსტიტუტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სტრუქტურული ერთეულია ისტორიული და ეთნოლოგიური საარქივო ფონდი, რომელიც უნიკალურია თავისი მასალით. 2024 წელს ინსტიტუტის საარქივო ფონდში სამუშაოები მიმდინარეობდა სხვადასხვა მიმართულებით:

I. საარქივო მასალების პოპულარიზაცია და გამოყენება:

- ა) 2024 წლის 3 აპრილს, გადაცემა „შუა დღეში“, ჟურნალისტ თომა ჩაგელიშვილის ბლოკში წარდგენილი იყო ინსტიტუტის საარქივო ფონდის მასალები: <https://rustavi2.ge/ka/video/78853?v=2>
- ბ) საავტორო უფლებების დაცვით, ფონდის მასალა გამოყენებული იქნა ჟურნალისტ თომა ჩაგელიშვილის დოკუმენტურ ფილმში - „ქართული ტრადიციული თამაშობები.“
- გ) ა(ა)იპ საქართველოს უდიებმა „კავკასიური სახლის“ მიერ გამოცემულ წიგნში - „უდიები (ეთნოგრაფიული ჩანაწერები)“, გამოიყენა გ. ბეჟანიშვილის ფონდის მასალები, რის სანაცვლოდაც გამოცემული წიგნების 10% ინსტიტუტს საჩუქრად გადმოეცა.
- დ) მასალა გამოყენებულია სხვა სამეცნიერო დაწესებულებების საგრანტო პროექტებში, ასევე, საგანმანათლებლო და სასწავლო დანიშნულებითაც.

II. საარქივო მასალის დიგიტალიზაცია და კულტურული მემკვიდრეობის გადარჩენა:

- ა) ანზორ ერქომაიშვილის ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრთან გაფორმებული

მემორანდუმის ფარგლებში, დასრულდა მუსიკალური აუდიო მასალის ციფრულ მატარებლებზე გადატანა.

ბ) მიმდინარე წელსაც გაგრძელდა ფოტოფონდში დაცული მიკროფირების დიგიტალიზაცია. ციფრულ მატარებლებზე გადატანილია დაახლოებით 1 000 კადრი.

III. საარქივო ფონდების შევსება:

ა) ისტორიულ და ეთნოლოგიურ არქივს გადაეცა ეთნოლოგ ჯულიეტა რუხაძის პირადი არქივი.

ბ) საქართველოს ეთნოლოგიის განყოფილების მთავარმა მეცნიერ-თანამშრომელმა - ნინო მინდაძემ ფონდს გადასცა 1990-იან წლებში საველე-ეთნოგრაფიულ ექსპედიციებში შეგროვებული მასალები ხალხური მედიცინის შესახებ.

გ) ინსტიტუტმა შეიძინა ეთნოლოგ მზია შველიძის საარქივო მასალები.

IV. მასალის სისტემატიზაცია და აღრიცხვა:

ა) მიმდინარეობს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის მიერ გაციფრულებული მასალის მონაცემების დამუშავება და მათი ერთიან ბაზაში შეტანა.

ბ) ასევე, დიგიტალიზირებული მიკროფირების სისტემატიზაცია, კლასიფიკაცია და ერთიან მონაცემთა ბაზის შედგენა.

გ) დაწყებულია საარქივო ფონდში შემოსული ახალი მასალის სისტემატიზაცია და კლასიფიკაცია.

დ) მიმდინარეობს ეთნოლოგ მზია შველიძის საარქივო მასალის დეტალური დამუშავება, პირად საარქივო ფონდად ჩამოყალიბება და სამეცნიერო მიმოქცევაში შემოტანა.

V. მკითხველთა მომსახურება:

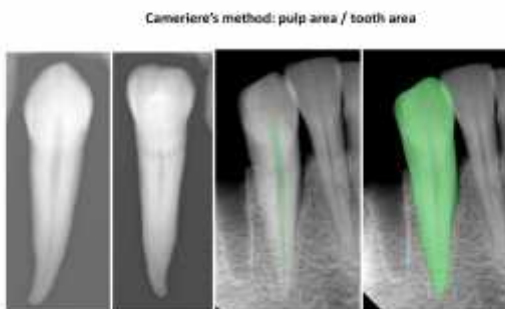
ა) საარქივო განყოფილებაში დაცულ მასალას ინსტიტუტის თანამშრომლები მუდმივად იყენებენ წლიური თემების შესასრულებლად და სხვა სამეცნიერო კვლევებში.

ბ) საარქივო მასალებს იყენებენ ასევე, დამოუკიდებელი მკვლევრები სხვადასხვა ინსტიტუტებიდან და სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებებიდან: მიმდინარე წელს ვერა ბარდაველიძისა და მიხეილ კედელაძის პირად ფონდებში დაცულ ხადას ხეობის მასალებზე იმუშავა საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული მიმართულების მკვლევართა ჯგუფმა; ანზორ ქალდანისა და ალექსი რობაქიძის საარქივო ფონდებზე მუშაობს ა(ა)იპ თბილისის ინგუშური ცენტრის მკვლევართა მულტიპროფილური ჯგუფი.

მიმდინარე წელსაც ინსტიტუტის ანთროპოლოგიური კვლევის ლაბორატორია აგრძელებდა თანამშრომლობას მაქს პლანკის ევოლუციური ანთროპოლოგიის ინსტიტუტის არქეოგენეტიკის დეპარტამენტთან (გერმანია), ხორციელდება ერთობლივი საგრანტო პროექტი: „თავის ქალას ხელოვნური დეფორმაციის კულტურული ფენომენის შესწავლა სამხრეთ კავკასიაში: ანთროპოლოგიური და გენეტიკური კვლევა, ბრინჯაოს ხანიდან ადრე შუასაუკუნეებამდე,“ რომელიც დაფინანსებულია შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ.

ანთროპოლოგიური კვლევის ლაბორატორია ასევე თანამშრომლობს ვენეციის კა'ფოსკარის უნივერსიტეტის ფიზიკური ანთროპოლოგიის ლაბორატორიასთან (იტალია), ტარდება ერთობლივი სამეცნიერო კვლევები, რომელთა ფარგლებშიც 2024 წლის 9-12 ივნისს ვენეციის კა'ფოსკარის უნივერსიტეტის ფიზიკური ანთროპოლოგიის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი, პროფესორი **ფრანჩესკა ბერტოლდი**, პროფესორი **ლეონარდო კატალინი** (პარმას უნივერსიტეტი), **დენიზ პიანო** (ექიმი სასამართლო მედიცინის სპეციალობით) და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ანთროპოლოგიური კვლევის ლაბორატორიის თანამშრომლები: ლაბორატორიის ხელმძღვანელი, მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი **ლიანა ბითაძე** და მეცნიერი თანამშრომელი **შორენა ლალიაშვილი**, ერთობლივი პროექტის ფარგლებში, იმყოფებოდნენ ქალაქ ბორჯომში, ღვთისმშობლის დედის შობის დედათა მონასტერში, სადაც დაცულია სოფელ ყვიბისის ბერთა საყდრების მონასტრის კრანოლოგიური კოლექცია. ვიზიტის მიზანი იყო აღნიშნული ძლოვანი ნაშთების ასაკის განსაზღვრა კამერიერის რენტგენოგრაფიული მეთოდით.

13 ივნისს ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტში, თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის მიმართულების დოქტორანტებს იტალიელმა მეცნიერებმა გააცნეს და შეასწავლეს ახალი მეთოდით ასაკის განსაზღვრა, მათ აგრეთვე ჩაუტარდათ პრაქტიკული მეცადინეობა.

მიმდინარე წელს ანთროპოლოგიური კვლევის ლაბორატორიის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი **დავით ჭითანავა** და მეცნიერი თანამშრომელი **შორენა ლალიაშვილი** უცხოელ მეცნიერებთან ერთად, მონაწილეობდნენ აშშ-ს ნაციონალური სამეცნიერო ფონდის მიერ დაფინანსებულ პროექტში - „*Genetic History of Western Georgia and its role in the settlement of Eurasia*“ (#BCS-1824826, ხელმძღვანელი თეოდორ შური, 2022-2024 წწ.).

2024 წელს ინსტიტუტის ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილების მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ლატვიის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელი წევრი, აკადემიკოსი **ნიკოლოზ ჯავახიშვილი** მიწვევით, სამეცნიერო მივლინებით იმყოფებოდა ლიეტუვასა და ლატვიაში. მან ვილნიუსის უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტზე წაიკითხა ლექციათა მოკლე კურსი თემაზე: „**ლიეტუვეურ-ქართული**“

ორმხრივი ურთიერთობანი: ისტორია და თანამედროვეობა“. ასევე, ლატვიაში, ქალაქ რიგაში, ლატვიის ქართველთა საზოგადოება „სამშობლოს“ მიწვევით, ქართული დიაპორის წევრებისთვის ნ. ჯავახიშვილმა საჯარო ლექციები წაიკითხა.

საქართველოს ეთნოლოგიის განყოფილების ხელმძღვანელი, მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი ქეთევან ხუციშვილი ა/წ 11-22 მარტს სამეცნიერო მივლინებით იმყოფებოდა იაპონიაში. მან ტოკიოსა და კიოტოს უნივერსიტეტებში წაიკითხა ლექციათა ციკლი თემაზე: „*Georgian Culture and Cinema in the early 20th century (anthropological perspective)*“ (ქართული კულტურა და კინო მე-20 საუკუნის დასაწყისში (ანთროპოლოგიური პერსპექტივა)).

ინსტიტუტმა მონაწილეობა მიიღო ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკის პროექტში - „ინფრასტრუქტურის განვითარება და ინტეგრაცია,“ რომლის მიზანია ღია წვდომის ციფრული რეპოზიტორიუმის განვითარება და დაფინანსებულია საერთაშორისო ორგანიზაციის - Datacite Global Access Fund-ის მიერ.

2024 წელს გრძელდებოდა ინსტიტუტის მუდმივმოქმედი სემინარი - „საინსტიტუტო საუბრები“, რომელზეც წარმოდგენილი იყო მოხსენებები (სულ 7 მოხსენება) როგორც ინსტიტუტის სამეცნიერო პერსონალის, ასევე მოწვეული მეცნიერების მიერ.

ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილების მუდმივმოქმედ სემინარზე თანამშრომელთა მიერ წაკითხული იქნა 10 მოხსენება:

- 1) 1905-1907 წლების მოვლენები თელავში და ნანუკაშვილების ერთი ოჯახი – ვაჟა კიკნაძე (მარტი)
- 2) ანდრია უფელის წერილი უწმინდეს სინოდს საქართველოს ეკლესიის ავტოკოფალიის შესახებ – ირინა არაბიძე (აპრილი)
- 3) ქართულ ნუმისმატიკურ მემკვიდრეობაში ასტროლოგიური სიმბოლიკის ასახვის ისტორიიდან (რატომ გამოსახეს დრაკონი თბილისში 1712 წელს მოჭრილ მონეტაზე) – ნიკოლოზ ჯავახიშვილი (მაისი)
- 4) ერეკლე II-ის კარის დიპლომატები (რაფიელ დანიბეგაშვილი, მირზა გურგენ ენაკოლოფაშვილი) – ლელა მიქიაშვილი (ივნისი)
- 5) ანტიპარტიული ჯგუფი საქართველოს კომპარტიაში (მე-20 ს-ის 50-იანი წლები) – ალექსანდრე დაუშვილი (ივლისი)

- J სეით დევდარიანი – ქეთევან მანია (სექტემბერი)
- J ვლასა მგელაძის ცხოვრება და მოღვაწეობა – ნატო სონლულაშვილი (ოქტომბერი)
- J კამბოჯის ტრაგედია (1973-1974) – ავთანდილ სონლულაშვილი (ოქტომბერი)
- J ახალი მასალები საქართველოს შესახებ ვატიკანის არქივიდან – ელდარ ბუბულაშვილი (ნოემბერი)
- J ფსიქოლოგიური ომის ტაქტიკა ცივი ომის დროს – შორენა მურუსიძე (დეკემბერი)

2024 წელს ინსტიტუტის თანამშრომლებმა მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს საპატრიარქოსა და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საგანმანათლებლო პროგრამაში - „ქართული თვითმყოფადობა,“ რომლის ფარგლებშიც წაკითხული იქნა ლექციები სამეცნიერო და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში თბილისში და საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში.

გიორგი ჭიეშვილი, თემები: „ურთიერთობები მეზობელ სახელმწიფოებთან ძველი და ახალი წელთაღრიცხვის მიჯნაზე;“ „წმ. ნინო და ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადება;“ „ურთიერთობები მეზობელ სახელმწიფოებთან ძველი და ახალი წელთაღრიცხვების მიჯნაზე“

ვალერიან ვაშაკიძე, თემები: „ქართველთა ეთნოგენეზი;“ „უძველესი წერილობითი წყაროები ისტორიული საქართველოს შესახებ და პირველი სახელმწიფოებრივი წარმონაქმნები;“ „ქართლის სამეფოს წარმოქმნა. ფარნავაზი და ქუჯი.“

ალექსანდრე დაუშვილი, თემა: „საქართველოს ეკლესიის აღორძინება - XX საუკუნე.“

ლავრენტი ჯანიაშვილი, თემა: „წინარე ქრისტიანული რწმენა-წარმოდგენები.“

ელდარ ბუბულაშვილი, თემა: „ღვთისმშობლის წილხვდომილობის ისტორია და მნიშვნელობა.“

ეკა კვაჭანტირაძე, თემა: „ქართული ეთნოსის თვითმყოფადობის ჩამოყალიბება.“

გიორგი მამარდაშვილი, თემა: „უძველესი ქართული სახელმწიფოები, იბერიის სამეფო.“

2024 წლის 15 თებერვალს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოსმა ჯაბა სამუშიამ ინსტიტუტის საქართველოს ეთნოლოგიის განყოფილების მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი **ნინო (ნუნუ) მინდაძე**, ქვეყნისთვის და უნივერსიტეტისთვის გაწეული ღვაწლისათვის, ხანგრძლივი, ნაყოფიერი სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობისთვის, უნივერსიტეტის მედლით დააჯილდოვა. ცნობილ ქართველ მეცნიერს უნივერსიტეტის მედალი 80 წლის იუბილესთან დაკავშირებით გადაეცა.

9 ივლისს, პოლონეთის ქ. სლუჰსკის პომერანიის უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფ. ზბიგნევ ოსადოვსკიმ, ამავე უნივერსიტეტის საპატიო ჯილდოთი - მედლით „სლუჰსკის პომერანიის უნივერსიტეტის წინაშე დამსახურებისათვის,“ დააჯილდოვა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილების მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი - **ნიკოლოზ ჯავახიშვილი**.

11 ნოემბერს მეცნიერების მსოფლიო დღესთან დაკავშირებით, ახალი და უახლესი ისტორიის განყოფილების მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი **ალექსანდრე დაუშვილი** დაჯილდოვდა საქართველოს

მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საპატიო სიგელით „ისტორიის დარგში სამეცნიერო მიღწევებისათვის.“

მიმდინარე წელს ინსტიტუტის შუა საუკუნეების საქართველოს ისტორიისა და წყაროთმცოდნეობის განყოფილების მეცნიერ-თანამშრომელმა, ისტორიის დოქტორმა - **სოფიო ქადაგიშვილმა** გაიმარჯვა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ახალგაზრდა მეცნიერთათვის სტიპენდიის მოსაპოვებლად გამოცხადებულ კონკურსში და მოიპოვა ექვთიმე თაყაიშვილის სახელობის სტიპენდია.

2024 წლის 12 ივნისს, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტს ეწვია სომხეთის რესპუბლიკის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში, ბატონი **აშოტ სმბატიანი**. შეხვედრას ესწრებოდნენ: ინსტიტუტის დირექტორი, ბატონი **გიორგი ჭიეშვილი**, დირექტორის მოადგილე ბატონი **ვალერიან ვაშაკიძე**, სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე ბატონი **ლავრენტი ჯანიაშვილი**.

შეხვედრის დროს საუბარი შეეხო ქართული და სომხური დიასპორების ისტორიის შესწავლის საკითხებს; დაისახა ურთიერთთანამშრომლობის სამომავლო გეგმები ერთობლივი სამეცნიერო პროექტების განსახორციელებლად.

ბატონმა ელჩმა ინსტიტუტის ბიბლიოთეკას სამახსოვროდ გადასცა სამეცნიერო ლიტერატურა.

ივანე ჯავახიშვილი სახელობის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის შუა საუკუნეების საქართველოს ისტორიისა და წყაროთმცოდნეობის განყოფილების პერიოდული სამეცნიერო გამოცემა - ჟურნალი „**ქართული წყაროთმცოდნეობა**“ 2024 წლის ივლისიდან ჩართულია ERIH PLUS-ის აკადემიური ჟურნალების სამეცნიერო ბაზაში.

ფუნქციონირებს ინსტიტუტის ვებ-გვერდი: <https://ihe.tsu.ge> რომელიც მუდმივად ახლდება ინფორმაციით.